

**«Жамбыл облысы әкімінің білім басқармасы Талас ауданының білім бөлімінің
«Дәния» бөбекжай бақшасы» мемлекеттік коммуналдық
қазыналық кәсіпорын»**

«Айналайын» ересек топ

«Кош келдің, Әз Наурыз!»

**Тәрбиеші: Ж. Жұмағұлова
Ә.Жаназарова**

**Талапты ауылы
2022-2023 оку жылы**

Тексерілді:

Әлісбер А Наденова

Қош келдін, Әз Наурыз!

(Залда әсем әуен ойнап тұрады. Балалар билеп кіреді)

Тәрбиеші: Күлімдеген шуақты көктеммен бірге қазақ даласына жаңа жыл келді.
Ұлы мерекелерінізбен құттықтай отырыш, дендерінізге саулық, еңбектерінізге табыс тілейміз. Ұлы мереке сіздерге бақыт, куаныш, сыйласын!

Тәрбиеші: Армысыздар құрметті қонақтар. Ұлыс күндерінің құтты болсын! Келе жатыр жылымыз,

Мейрамдаймыз мұны біз.

Халқы сүйген мейрамды

Қарсы алайық Наурызды! (Наурыз қыз музыкамен ортаға келеді)

Наурыз қыз: Мен наурыз қызыбын

Қыздарымда қасымда

Ұлыс күнге жетті міне асыға

Келген жылым жақсылыққа басташы

Куанышпен әр үйдің

Босағасын атташи

Айша

3. Сәнді көктем - Наурыз!

Наурыз тойы - жырымыз.

Көніл гүлдей жайнасын.

Құлпырысын күн мен ай.

Құтты болсын Наурыз!

Қош келіпсің Наурыз! Сабира

Арман тойы халықтың.

Куанышы халықтың,

Құтты болсын қадамың!

Би биледік бәріміз! Нұрсезім

Егін өнін толқытқан,

Елдің көңілін шалқытқан.

Бас иеміз - Наурыз!

Сені тойлап қарсы алып, Камила

Бар әлемге жар салып,

Сәлем бердік, біз сізге!

Тәрбиеші: Рахмет, Төрлетіндер, дастархан басына жайғасындар.

Наурыз жыл басы, наурыз куаныш мерекесі.

Тәрбиеші: Наурыз - бақыт пен шаттық мерекесі.

Наурыз – көктем мерекесі. Ендеше «Көктем» туралы ән шырқайық

ӘН: «Көктем келді»

Тәрбиеші: Ой балалар жарайсындар, бәрекелді.

Тәрбиеші: Халқымыздың ұлттық өнерінің тағы бір керемет түрі бұл айтыс. Наурыз мейрамында ақындар айтысы болып отырған. Ақындар жақсылық пен жамандық, сұық пен жылының күресін жырлаған.

Халқымыздың ежелден келе жатқан бұл төл өнері, бүтінгі үрпақ бойында да өз жалғасын табуда. Осындай тамаша өнерді жалғастыру өз парызымыз деп түсінген кішкентай айтыскерлерімізді қошеметтеп қарсы алайық:

Айтыс: Абай мен Аружан

Әндеп Алдар келеді (Мен Алдармын, Алдармын)

Айтысып жатқан балалардың даусын естіп келдім. Бұл жерде мереке болып жатыр ма?

Тәрбиеші: Иә, Алдар көңіл - күйін жақсы екен, амансын ба?

Алдар: Амансыздар ма! Наурыз мейрамы құтты болсын.

Иә, сараң байды алдап, мінекей наурыз мейрамына жаңа шапан киіп көнілді келемін. (көрсетіп қояды шапанын)

Тәрбиеші: Ендеше ұлыстың ұлы күнін бізben бірге қарсы ал, наурыз мейрамын құтты болсын!

Алдар: Рахмет! Мен сендерге құр қол келген жокпын. Ұлттық ойындардың бірі асық ату ойынын, ойнауға бір дорба асықтар ала келдім.

Ойын: (Асық ойыны)

Тәрбиеші: Рахмет саған Алдар. Ойының балаларға өте унады, кел дастархан басына төрлет.

Алдар: Рахмет (дастархан басына отырады)

Тәрбиеші: Наурыз тойын бастаймыз

Бимен оны қостаймыз

БИ: «Тостаған би»

Наурыз қыз: Мен қанша шуағымды шашып, мейірленгенімен қалың қыстың етегі сөгіле қоймаған тәрізді. Тезірек қар түгелдей еріп, ағаштар бүршік ашып, жер көктеу үшін не істесек екен ә?

Тәрбиеші: Иә, аздаш салқын, айналған әлі қар. Ол үшін біз шуағын шашқан алтын сәулелі ару күнді, қасиетті жер ананы, ыстық ықыласты от ананы ортаға шакырайық.

(Музыкамен жер ана, от ана, ару күн шығады). Бастарына байлам тағу

Жер ана: Арай (бата береді) шашу шашады.

Жетегің бүйда болсын,

Арқаң шуда болсын.

Беретін асың болсын,

Көретін жасың болсын.

Бесігің алдыннан түспесін,

Басыннан жақсылық кетпесін,

Жамандық саған жетпесін.

От ана: Альмира Жыл басы - Наурыз мереке,

Ак нүрға әлем боянды.

Наурыз тойы береке,

Тіршілік таңы оянды.
Ару күн: Рабия Уа, жарандар, келіндер!
Той қызығын көріндер!
Наурыз тойға бас иіп,
Күнге сәлем беріндер!
Армысыздар көрермен қаұым! Наурыз мейрамы құтты болсын, ұлыс он болсын!

Тәрбиеші: Аяулы да қасиетті аналар біздің мерекелік дастарханымызға төрлетініздер!

Наурыз қыз: наурыз мейрамында ауылдарды аралап наурыз көже ішу керек екен.
Тәрбиеші: Иә, наурыз көже ен дәмді, әрі тойымды, құнарлы тағамның бірі.
Наурыз қыз: Ендеше, мен ауылдарды аралап, қызырып қайтайын – деп шығып кетеді.

Ән «Наурыз мереке»

Музыкамен Қанбак шал домалап келеді. Ой, қайда келдім. Армысыздар ағайын.
Тәрбиеші: Амансыз ба, Ата?

Қанбак: Өлей болсын, балам! Мен балабақшада Наурыз тойы өтіп жатыр дегенді естіп, жолға шығып едім, бір жел тұрып, мені ұшырып ала жөнелді.

Тәрбиеші: Е - е, аксақал қанбақ шал деген ата сіз боласыз ба?

Қанбак: Иә, иә тұра өзімін.

Тәрбиеші: Дәл үстінен түстініз, бізде наурыз тойы өтіп жатыр, төрге шығыныз, қонақ болыңыз!

Қанбак: Ракмет! Мені осында келе жатыр едім, бір дәу жолда тұр, байқамай қағып кеттім, сол мені қызып келе жатыр ғой деймін. Қорқамын.

Тәрбиеші: Онда не істейсін?

Қанбак: Білмеймін. Қазір көреміз.

Музыкамен ДӘУ келеді. Эй, сен қаңбақ шал, сен мені неге қағып өтіп кеттін, тоқтамай. Алды – артыңа қарамай зырладың ғой.

Қанбак: Ее, дәуеке, қалыңыз қалай? (кол алышып амандасады)

Наурызыңыз құтты болсын! Жаңа бір жел тұрып, мені ұшырып, осында алыш келді.

Бұл Наурыз тойы. Наурызда ренжісуге болмайды, барлығы тату – тәтті жүру керек.

Төс қағыстырып амандасады. Келші, бір құшактайын.

ДӘУ: Қандай наурыз мерекесі?

Қанбак: Қазақ салты бойынша тойланатын наурыз тойы, біздің жаңа жылымыз.

ДӘУ: Ассалау мағалейкүм халайық, Наурыз тойларының құтты болсын!

Ее, қанбақ шал, сөйле, сөйле! Ондай болса, кел екеуіміз күш сынасайық, Кімнің күші көп екенін көрейік.

Қанбак: сынассак, сынасайық! Кел, ендеше, мына тастың құмын шығар.

Мынау шелек, осының ішіне сал.

ДӘУ: Мен оны бір қолымен – ақ езіп, құмын шығарамын. Міне, міне көрдіндер ме? - деп балаларға көрсетеді. Қанбақ шал көрдің бе, менің күшім қандай көп.

Қанбак: көрдім көрет екен. Ұстап көріп, сен тастың майын шығармапсың ғой.

ДӘУ: Енді сен көр, көрейін.

Қанбак: үстел үстінен көрсетпей тасқа май жағып алады. Қолында шелек тасты

қаттырак езіп, үстіндегі майын балаларға көрсетеді.

Міне тастың майын шығардым, дәуге көрсетеді.

ДӘУ: Таң қалады. Тастың да майы болады екен ғой. Ой керемет, керемет!

Қанбак: Өрине менін күшім көп.

ДӘУ: Енді тасты көтеріп көрейік, кімнің күші көп екен. Мен тасты бір колымен көтеремін – деп мактанады да, жерден тасты алып көтереді.

Ал, енді сен көтер.

Қанбак: жаңа тастың майын шығардым, оны көрдін. Енді не істесем екен деп ойланып отырмын.

ДӘУ: Несіне ойланасың, бол сенің күшінді көрейік. Көтер, көтер.

Қанбак: Егер, мен қазір тасты лақтырсам, қағып ала алмасам, аспан жерге айналып тусе ме деп қорқып тұрмын. Мен өзім үшін емес, сен үшін қорқып тұрмын.

ДӘУ: немене, немене? Мен үшін қорық па? Қане, лақтыр.

Қанбак: Одан да, балалармен басқа ойын ойнайық. Ойынның аты «Тенге алу» Кім тенгені көп жинаиды сол жеңімпаз болады, сонынан санау.

Тәрбиеші: біздің қонағымыз болыныздар, төрге шығыныздар. (дастархан басына отырғызылады)

Тәрбиеші: балалар, малдас құрып дөнгелене отырамыз, қолымдағы жіпті көріп отырсындар, осы жіпті орай отырып, бір – бір тыйым сөз айтуда керек.

Дайынбыз ба? Бастаймыз.

Үйде ыскырма

Улкеннің жолын кеспе

Асты үрлеме

Саусағынды аузыңа салма

Тілінді шығарма

Жақты таянба

Тізенді құшақтама

Табанынды тартпа

Бір қолмен наңды үзбе

Есікті қатты жаппа

Отқа түкірме

Үйге қарай жүтірме

Есікті керме

Улкеннің алдын кеспе

Босағаға тұрма

Бос бесікті тербетпе

Бетінді баспа

Адамға қарап керілме

Көк шөпті жұлма

Құстардың ұясын бұзба

Суға түкірме

Құмырсқаның илеуін бұзба.

Тәрбиеші: Ал, құрметті халайық, бесікке салу рәсіміне кезек берейік.

ӘЛИЯ: Бұл - бесік. Бесіктің жабдықтарын айттып өтейін. Көрпесі, жастықшасы, баулары, аяқбауы, жөргегі, түбегі, шумегі болады.

- Ал енді бесікті дайындалап, бөбөгімізді жатқызайык.

- Бесікке баланы салмас бұрын, аластап алған дұрыс.
- Шырпыны жағып, отпен аластайды. (сірінкені көрсетеді)

Алас - алас, алас,

Бар пәлден алас.

Барлық пәле жемен кетсін,

Ағынды сумен кетсін.

Алас - алас, алас.

Енді тыштырма рәсімін жасайық.

Тышты, тышты, тышты ма?

Балалар хормен: Тышты, тышты

ӘЛИЯ: Конфетті уыстап алып, екі жакқа балаларға шашады

Қайталап айтады: Тышты, тышты, тышты ма?

Бебегім үйіктап дем алсын

Кунап оянсын!

Енді баланы бесікке салайық.

Бесік жырының бір шумағын айтып жіберейік.

Тәй – тәй басып бөпешім, жүргенің қандай

Кез қуаныш көкешім, күлгенің балдай

Аспандағы ай күнді, аламын дейсін

Аскар таудай айбынды, боламын дейсін

Әлди – әлди, ак бөпем

Сендей сәби жоқ көкем

Анам әкем дейсін бе, тілің тәтті екен

Әлди – әлди, ак еркем

Бой жетерсін сен ертең

Мақтанышы елімнің, өзің бол еркем

Тәрбиеші: Кел, балалар ойнайық

Ойнайық та, көnlімізді көтерейік

Ойын: «Орамал тастау» Қызымызды ортаға шакырайық. Ұлдарымыз музыка
әуенімен атпен шабады. Музыка тоқтағанда, қызымыз орамалды ортаға тастайды, ал
ұлдар жерге түсірмей қағып алу керек. Қағып алған бала қыздың бетінен сүйеді.

БИ: Ұлдардың би

Тәрбиеші: Әр адам келер жылдан үлкен үміт күтіп, оны ак тілекпен, ак ниетпен
қарсы алады. Ендеши, ак кимешекті ак әжеміз наурыз көже әкеле жатыр. Қош
келдініз! (музыка)

ӘЖЕ: (Қолында тостаған, наурыз көже)

- Амансыздар ма, құрметті қонақтар, балалар, көктемнің тамаша мерекесі, Ұлыстың
ұлы күні, Наурыз құтты болсын, әр шаңыракқа береке, бірлік, мәртебе әкелсін. Ұлыс
он болсын, ак мол болсын! Қайда барса жол болсын!

- Балалар, менің қолымдағы не? Онда не бар деп ойлайсындар?

- Дұрыс айтасындар. Бұл Наурыз көже. Наурыз мерекесін наурыз көжесіз елестету
мүмкін емес. Сендерге сұрап

- Наурыз көжені неше түрлі тағам қосып дайындаиды?

- 7 түрлі

- Қане атап беріндерші?

- Сүр ет, сұзбе, бидай, құрт, тары, май, тұз
- Дұрыс айтасындар. Наурыз көже ең дәмді, әрі тойымды, құнарлы тағамдардың бірі. Ерте кезде үлкен тайқазанға пісірген. Наурыз көже қашшама халықты аштықтан аман алыш қалған.
- Ал, қонақтар жыл бойы тоқшылық болсын, дастарханымыз кең жайылсын деген ақ тілекпен наурыз көжеден дәм татыныздар.
(ата – аналар алдына үстел қою, Наурыз көже құятын тостағандар қойып, құйып береді)

ӘЖЕ: Мына наурыз мерекесіне бір әдемі кілемшені әшекейлеуді бастап едім, аяқтай алмай қойдым. Мына көзде көрмейді, көрліктे келді. Балалар маған көмектесіп жібересіндер ме? Келіндер, отырындар – деп жерге отырады
(Әже жерге отырып, кілемшені жайып, оюларын жанына қойып, қалай жасау керек екенін көрсетеді.)

Тәрбиеші: Әрине, балалар әжеге көмектесеміз бе? Әже, сіз көрсетіп отырыныз, қайсысын қай жерге орналастыру керек екенін. 4 бала шығару

ӘЖЕ: Ой, ракмет, балалар! Өркендерін өссін, көп жасандар. Қандай тамаша кілемше болды – деп жайып көрсетеді

Тәрбиеші: Қандай көмек керек болса айтыныз, біз әрқашанда көмектесуге өзірміз. Солай ма, балалар?

ӘЖЕ: РАКМЕТ! Сау болындар! Наурыз құтты болсын! (шығып кетеді)

ӘН: «НАУРЫЗ»

Тәрбиеші: Осымен Наурыз мерекесіне арналған ертengілігіміз аяқталды.

Ұлыстың ұлы күні Наурыз мерекесі құтты болсын!

